

Kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene,
forlikrådene, politidirektoratet, Samarbeidsutvalget for
forlikråd og namsmenn, Domstoladministrasjonen

Deres ref.

Vår ref.
200704371- /SB

Dato
14.09.2007

Valg av forlikrådsmedlemmer og skjønnsmenn høsten 2007 - våren 2008

Etter høstens kommunevalg skal det avholdes valg av lagrettemedlemmer, meddommere, skjønnsmenn, forlikrådsmedlemmer og jordskiftemeddommere. Lov om domstolene 13. august 1915 nr. 5 (domstoloven) ble endret ved lov 15.06.2007 nr. 38 (Lov om endringer i domstoloven mv. (valg og uttaking av lekdommere)). Loven trer i kraft 01.07.07. Endringene vil bli gjeldende for kommende valg. Domstoladministrasjonen forestår utsendelse av informasjon om valg av lagrettemedlemmer og lekdommere ved de alminnelige domstolene.

I det følgende vil det bli redegjort for reglene om valg av forlikrådsmedlemmer og skjønnsmenn som gjelder for kommende valg, og nærmere om oppgavene til kommunene, fylkeskommunene og fylkesmennene i den forbindelse.

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	VALG AV FORLIKSRAÐSMEDLEMMER.....	3
1.1	Forliksrådetts sammensetning mm	3
1.2	Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem	3
1.3	Fremgangsmåten ved valget	6
1.3.1	<i>Om valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer etter kommunestyrevalget i 2007.</i>	6
1.3.2	<i>Valg av formann – rekkefølgen for de valgte medlemmer.....</i>	7
1.3.3	<i>Valg av forliksrådsmedlemmer etter kommunestyrevalget i 2011</i>	8
1.4	Fylkesmannens oppnevning av de valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer	8
1.5	Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning	9
2.	VALG AV SKJØNNSMENN	10
2.1	Oppnevning til skjønnsmannsutvalgene	10
2.1.1	<i>Innledning – skjønnsprosessloven § 14.....</i>	10
2.1.2	<i>Vilkår for å kunne velges</i>	10
2.1.3	<i>Innledende behandling – domstolenes og kommunenes oppgaver.....</i>	11
2.1.4	<i>Fylkestingets oppnevning av utvalgene</i>	11
2.2	Ajourføring og sletting i valgperioden – ny oppnevning.....	12
2.3	Vandelskontroll.....	12

1. VALG AV FORLIKSRÅDSMEDLEMMER

1.1 Forliksrådets sammensetning mm

Om sammensetningen av forliksrådene bestemmer domstoloven § 27 første til syvende ledd:

”I hver kommune skal det være et forliksråd.

Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Blant medlemmene og blant varamedlemmene skal det være både kvinner og menn. Varamedlemmene tilkalles i den rekkefølge oppnevningen viser.

Kommunestyret velger et av medlemmene til formann. Har denne forfall, trer den av de andre som er nevnt først i oppnevningen og som kan gjøre tjeneste, i dennes sted.

Med samtykke fra departementet kan kommunestyret fastsette at forliksrådet skal ha to eller flere avdelinger. Hver avdeling velges etter annet og tredje ledd. Den ene formannen velges som leder for domstolen. Den andre formannen, eller de andre formennene i den rekkefølge kommunen har fastsatt, er lederens stedfortreder som leder for domstolen.

Arbeids-, skyss- og kostgodtgjørelse til medlemmene og varamedlemmene fastsettes i samsvar med forskrift gitt av Kongen. For bestemte kommuner kan departementet fastsette at formannen og i tilfelle også de øvrige medlemmene skal ha et midlertidig tilsetningsforhold etter tjenestemannsloven.

I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. I namsfogddistrikter er namsfogden sekretariat. I politistasjonsdistrikter med sivile rettspleieoppgaver er politistasjonen sekretariat. Kongen kan ved forskrift gi regler om forholdet mellom forliksrådet og sekretariatet.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer beslutte å ha felles forliksråd dersom kommunene samtidig er enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn. Felles forliksråd kan opprettes uavhengig av funksjonsperioden etter § 57.”

1.2 Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem

Forliksrådsmedlemmer er dommere, og domstoloven § 53 gjelder derfor også for dem: forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere – menn eller kvinner – som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

I tillegg oppstiller domstoloven § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

- Vedkommende må ha fylt 25 år

- Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. § 70 nr. 1
- Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt

Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta i mot valg.

Etter domstolloven § 56 første ledd annet punktum gjelder domstolloven § 71 til § 74 tilsvarende for forliksrådsmedlemmer. Dette innebærer at de som er utelukket til valg som leddommere, heller ikke kan velges som medlemmer av forliksrådet. Domstolloven er her betydelig endret i forhold til det som var tilfellet ved tidligere valg.

Endringene innebærer at kretsen for de som er utelukket til valg som forliksrådsmedlemmer er utvidet. Domstolloven § 71 lyder:

”Utelukket på grunn av stilling er:

1. Stortingets representanter og vararepresentanter
2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor
3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn
4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene
5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen
6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.”

Merknad:

§ 72 nr. 9 utelukker fra valg i den kommunen vedkommende er ansatt i, ikke fra tilsvarende valg i andre kommuner. Uttrykket ”tar direkte del i” gjelder alle typer arbeid, også utførelse av teknisk pregede oppgaver.

Regler for hvem som er utelukket på grunn av vandel, går frem av domstolloven § 72:

”Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år
2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 39 - 39c
3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig
4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig etter vedtakelsen
6. den som har fått betinget påtaleunntatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.”

Merknad:

Bestemmelsen innebærer at ikke bare straffens art, men også straffens lengde er av betydning for hvor lenge en person er utelukket fra valg som forliksrådsmedlem.

Etter domstolloven § 73 er det kommunen som skal kontrollere at ingen velges i strid med § 71 og § 72. I praksis vil den nødvendige informasjonen måtte innhentes dels gjennom kontakt med den enkelte kandidat og dels ved forespørsel til strafferegisteret eller politiet. Ved henvendelser om vandel bør kommunene legge vekt på at det ikke skal innhentes mer informasjon enn det som er nødvendig for å avklare om personen er valgbar etter § 72.

Etter § 74 kan en person kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av forliksrådet i to perioder tidligere.

For øvrig er det ingen formelle begrensninger for hvem som kan velges som forliksrådsmedlem. Det er således adgang til å velge jurister utover de begrensningene som følger av § 71. Ansatte ved kommuneadministrasjonen som ikke tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget kan også velges.

Departementet vil fremheve at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet. Kommunen bør oppfordre de valgte til å delta på kurs som arrangeres for forliksrådsmedlemmer. Dette vil gjøre dem bedre i stand til å ivareta forliksrådets

oppgaver på en god måte. Slike kurs arrangeres årlig av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn.

Departementet finner grunn til å understreke at valg av forliksråd ikke er et valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet. Kommunestyret bør være tilbakeholden med å skifte ut hele forliksrådet på en gang.

1.3 Fremgangsmåten ved valget

1.3.1 Om valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer etter kommunestyrevalget i 2007.

Lovendringene i domstoloven § 57 første ledd innebærer at for fremtiden skal valget av forliksrådsmedlemmer foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelde fra 1. januar det påfølgende år. Paragraf 57 lyder:

”Forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år.

For valget gjelder bestemmelsene i kommuneloven kapittel 6 med de avvik som følger av paragrafen her og av § 27.

Ved flertallsvalg skal rekkefølgen både for medlemmene og for varamedlemmene bestemmes etter deres stemmetall, eller ved loddrekning når stemmetallet står likt, med mindre kommunestyret enstemmig fastsetter rekkefølgen.

Dersom det ved forholdsvalg er nødvendig for å oppfylle kravet i § 27 om at det blant medlemmene skal være både kvinner og menn, og opprykk etter kommuneloven § 37 nr. 3 innen den enkelte liste er utelukket, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp på den listen som har fått færrest stemmer. Det samme gjelder dersom det er nødvendig for å oppfylle kravet om at det også blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Dersom det har vært opprykk etter første punktum på den listen som har fått færrest stemmer, skjer opprykket for varamedlemmene på den listen som har fått nest færrest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres det ved loddrekning på hvilken liste opprykk skal skje.”

Ved kommende valg er det i endringsloven kapittel XIII innført overgangsregler for valg av forliksrådsmedlemmer:

”Etter kommunestyrevalget høsten 2007, skal det nye kommunestyret selv velge forliksrådsmedlemmer innen 15. januar 2008. (...) Valgene gjelder for perioden 1. mai 2008 til 1. januar 2013.

Merknad:

Fristen for det kommende valg av forliksrådsmedlemmer er således 15. januar 2008. Det er det nye kommunestyret som skal foreta valget.

Funksjonsperioden for forliksrådsmedlemmer etter kommende valg gjelder fra og med 1. mai 2008 til 1. januar 2013.

Etter kommuneloven kapittel 6 er det fastsatt generelle bestemmelser for valg til kommunale nemnder mv. Disse reglene gjelder også for valg av forliksråd, med de avvik som følger av domstolloven §§ 27 og 57. Valget skal således holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som flertallsvalg. Bestemmelsen i kommuneloven § 37 nr 4 om antall varamedlemmer kommer imidlertid ikke til anvendelse, fordi domstolloven § 27 uttrykkelig bestemmer at det skal være tre varamedlemmer.

Særregelen i domstolloven § 57 tredje ledd om at kommunestyret enstemmig kan fastsette rekkefølgen for forliksrådsmedlemmer, har bakgrunn i at forliksrådet til tider gjenvelges uten at en ønsker å endre rekkefølgen. Rekkefølgen har betydning ved forfall til forliksrådets møter.

Ved flertallsvalg gir kommuneloven § 38 nr 2 tilfredsstillende svar på hvordan en valgteknisk skal oppfylle kravet i domstolloven § 27 om at det både blant medlemmene og blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Ved forholdsvalg gir imidlertid kommuneloven ingen valgteknisk løsning på hvordan kravet om kjønnsfordeling skal oppfylles dersom tre grupperinger i kommunestyret velger hvert sitt medlem og disse er av samme kjønn. Særregler om dette er derfor inntatt i domstolloven § 57.

1.3.2 Valg av formann – rekkefølgen for de valgte medlemmer

Om valg av formann i forliksrådet bestemmer domstolloven § 27 at kommunestyret velger én av forliksrådsmedlemmene til formann. Denne bestemmelsen er slik å forstå at kommunestyret først velger tre forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer, uten at det avgjøres hvem som skal være formann. Deretter foretas særskilt valg av formann blant de tre forliksrådsmedlemmer som er valgt. Ved valget må en gå frem etter de alminnelige regler i kommuneloven kapittel 6.

Valget av forliksrådsmedlemmer avgjør den innbyrdes rekkefølgen av de valgte medlemmer og varamedlemmer. Rekkefølgen har betydning for hvem som skal fungere ved formannens eller andre medlemmers fravær, jf domstolloven § 27 tredje ledd. Den vil bestemmes noe forskjellig etter som de er valgt ved forholdstallsvalg eller ved flertallsvalg.

Er valget holdt som forholdstallsvalg bestemmes rekkefølgen i henhold til kommuneloven § 37.

Flertallsvalg følger reglene i kommuneloven § 38. Rekkefølgen bestemmes etter stemmetall, eller ved loddtrekning når stemmetallet står likt.

Det som er sagt her, gjelder med mindre kommunestyret enstemmig fastsetter en bestemt rekkefølge.

1.3.3 Valg av forliksrådsmedlemmer etter kommunestyrevalget i 2011

Domstolloven § 57 første ledd lyder:

"Forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år"

Grunnet overgangsregler vil § 57 første ledd først gjelde etter kommunestyrevalget i 2011. Valg av forliksrådsmedlemmer skal da skje innen 15. oktober 2012, og gjelde fra 1. januar 2013 til 1. januar 2017.

Dette innebærer at de som velges som forliksrådsmedlemmer etter høstens kommunestyrevalg, vil ha en noe lengre funksjonsperiode enn vanlig, frem til 1. januar 2013.

1.4 Fylkesmannens oppnevning av de valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer

Når valget på forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer er holdt og den innbyrdes rekkefølgen fastslått, sendes innberetning om valget til fylkesmannen.

Om fylkesmannens oppnevning av forliksrådet og tilsyn med dette, er det bestemt i domstolloven § 58:

"Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han oppnevning for de valgte etter den rekkefølge som er fastsatt ved valget. Ellers påbyr han at det i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

Fylkesmannen fører tilsyn med forliksrådets virksomhet."

Merknad:

Finner fylkesmannen at valget er foretatt korrekt etter reglene i domstolloven og kommuneloven, utferdiger han oppnevning for de som er valgt, etter den rekkefølge som ble bestemt ved valget.

1.5 Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning

I visse tilfelle er det adgang til å foreta suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer. Reglene om dette er fastsatt i domstoloven § 59:

"Når et forliksrådsmedlem eller varamedlem dør eller flytter fra kommunen, eller når det opplyses at vedkommende mangler noen av de betingelser som er nevnt i §§ 53 eller 56 første ledd, eller vedkommende ellers blir varig forhindret fra å gjøre tjeneste, foretar kommunestyret nytt valg av medlem eller varamedlem for den tid som er igjen. Valget foretas som flertallsvalg.

Kommunestyret kan tillate et medlem eller varamedlem å fratre sin stilling før tiden og foretar i så fall nytt valg etter reglene i første ledd.

Har noen forfall så forliksrådet ikke kan holde beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen oppnevne stedfortredere for den enkelte sak eller for inntil tre måneder. Er det ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksrådsmedlemmer midlertidig tilkalle en stedfortreder når partene samtykker.

Den som oppnevnes som medlem eller varamedlem etter denne paragraf, kommer i rekkefølge etter dem som er oppnevnt tidligere. Dersom det holdes valg på nytt medlem fordi formannen har fratrudd e l, kan kommunestyret velge ny formann uavhengig av første punktum."

Merknad:

Det er ikke gitt nærmere bestemmelser om hvordan stedfortredere skal velges. Behovet for stedfortredere oppstår ofte i hastesituasjoner, og da kan det være lite hensiktsmessig at kommunestyret foretar valget. I slike situasjoner vil fylkesmannen kunne oppnevne stedfortredere etter forslag fra de gjenværende medlemmer i forliksrådet. I praksis kan det gjerne skje ved en telefonhenvendelse til fylkesmannen. Forutsetningen er at den eller de stedfortredere som oppnevnes er valgbare, dvs at de oppfyller vilkårene i domstoloven §§ 53 og 56.

Begrunnelsen for § 59 fjerde ledd er at flere fylkesmenn og kommuner har påpekt at det ved suppleringsvalg bør være anledning til å velge formann uavhengig av den rekkefølge som medlemmene er oppnevnt i. Domstoloven § 27 forstås slik at kommunestyret ved det ordinære valg av forliksråd skal velge formann uten hensyn til den rekkefølge som ellers ville gjelde, jf foran under pkt 3.2. Det samme bør også gjelde ved suppleringsvalg, slik at en lettere finner løsninger som både forliksrådet og det enkelte medlem er tjent med. Formannen har ofte en større arbeidsbyrde og et større ansvar enn de øvrige medlemmer, og formannens evne til å lede forliks- og domsforhandlinger er dessuten av stor betydning. Kommunestyret bør innhente forliksrådets syn før forslag fremsettes.

2. VALG AV SKJØNNSMENN

2.1 Oppnevning til skjønnsmannsutvalgene

2.1.1 Innledning – skjønnsprosessloven § 14

Om oppnevning er det gitt bestemmelser i lov 1. juni 1917 nr 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker (skjønnsprosessloven) § 14, som lyder:

”I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmenn som oppnevnes av fylkestinget etter forslag fra tingrettene og fra kommunestyrene. Utvalget skal ha så mange medlemmer fra hvert domssogn som departementet fastsetter. Ved fastsettingen av antallet tas hensyn til hvor mange skjønnsaker det vanligvis er i domssognet.

Ved oppnevningen skal det tas sikte på at utvalget får en allsidig sammensetning, og at de som oppnevnes har kyndighet på et eller flere områder som vanligvis berøres ved skjønn. Reglene i domstolsloven § 66 første ledd, § 70, unntatt annet ledd nr. 1 om øvre aldersgrense, og §§ 71-74 gjelder tilsvarende. Det samme gjelder retten til fritak på grunn av utført tjeneste etter domstolloven § 90 første ledd annet punktum.

Fylkesrådmannen skal sende oppgave over alle skjønnsmenn i det fylkesvise utvalg til tingrettene og jordskifterettene i fylket og til vedkommende lagmannsrett. Oppgaven skal inneholde fullt navn, adresse, fødselsnummer, eventuell telefon til arbeidssted og privat, stilling og yrke, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i.”

Merknad:

Det er fortsatt fylkestinget som skal velge skjønnsmenn. Fylkestingets kompetanse til å oppnevne skjønnsmenn etter skjønnsprosessloven § 14 kan delegeres til fylkesutvalget. Kompetansen kan imidlertid ikke delegeres til kommunene. Fortegnelsen fylkesrådmannen skal sende tingrettene, skal inneholde de samme opplysninger om de valgte som en har bedt om i forbindelse med forslagene. Kravet om angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i, peker for det første på en mer generell inndeling innen utvalgene, dernest på vedkommendes særskilte kvalifikasjoner dersom dette ikke fremgår tilstrekkelig av yrkesbetegnelsen. For eksempel kan opplysning om spesiell fagutdanning være nyttig.

2.1.2 Vilkår for å kunne velges

Henvisningene i skjønnsprosessloven § 14 annet ledd er endret som følge av endringer i domstolloven kapittel 4 og 5. Henvisningene innebærer at det, i tillegg til de krav til faglige kvalifikasjoner som følger av skjønnsprosessloven, i hovedsak skal gjelde de samme krav til personlige forutsetninger og formelle forhold for skjønnsmedlemmer som for lagrettemedlemmer og meddommere. Den øvre aldersgrensen etter domstolloven § 70 annet ledd nr. 1 skal imidlertid ikke gjelde for skjønnsmedlemmer. Siden det er fylkeskommunene som oppnevner de fylkesvise utvalgene av skjønnsmedlemmer, skal henvisninger til ”kommunen”, ”kommunestyret og liknende forstås som henvisninger til de tilsvarende instanser i fylkeskommunen.

Det understrekes at det skal tas sikte på en allsidig sammensetning av utvalget. Det må særlig påses at det i utvalget kommer med et tilstrekkelig antall personer med innsikt i bygningsvesen og i jord- og skogbruk. Domstolene er i sin virksomhet avhengig av erfarne og velkvalifiserte skjønnsmenn, og dette hensyn bør tillegges betydelig vekt ved valget.

2.1.3 Innledende behandling – domstolenes og kommunenes oppgaver

Oppgave over antall skjønnsmenn i de forskjellige fylker og domssogn følger som vedlegg til dette brevet.

Tingrettene må i god tid sende sitt forslag til fylkeskommunen, med gjenpart til kommunene i domssognet. Fordelingen av antall skjønnsmenn på den enkelte kommune i domssognet bestemmes etter folketallet i kommunene. Det har vært noe usikkerhet om domstolen selv skal utarbeide denne fordelingen. Departementet mener det mest praktiske er at fylkeskommunen, som i siste omgang er ansvarlig for valget, på forhånd fastsetter denne, og gir domstolene og kommunene meddelelse. (Som legges til grunn i den grad det ikke, etter forslag fra enkelte domstoler, har vært aktuelt med justeringer av antallet fra departementets side).

Kommunestyret bør avgi forslag om kandidater i god tid, slik at det igjen kan behandles av fylkestinget i henhold til de frister som gjelder, jf pkt 2.1.4.

Det samlede forslag bør inneholde ca 20 % flere navn enn det antall som skal velges. Om ønskelig kan forslagene begrunnes. Det gjelder ellers ingen særskilte regler for uttaket av kommunestyrene (det er intet til hinder for at dette skjer ved forholdsvalg dersom det kreves).

Fortegnelsene over skjønnsmenn skal inneholde opplysninger om de foreslåtte navn, adresse, fødselsnummer, yrke og stilling, eventuelt telefonnummer til arbeidsted og privat, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i, i den grad dette ikke dekkes av yrkesbetegnelsen, jf pkt 2.1.1.

2.1.4 Fylkestingets oppnevning av utvalgene

Det er ikke særskilte frister for valg av skjønnsmenn i loven. Det mest hensiktsmessige vil være at valget foretas samtidig med valg av lagrettemedlemmer, meddommere og forliksrådsmedlemmer. Valget vil i så fall foretas av det nye fylkestinget. Fylkesrådmannen bør sette frist overfor domstolene og kommunene for innberetning av forslagene.

Ved oppnevningen i fylkestinget henvises til de alminnelige saksbehandlings- og avstemmingsregler som gjelder for fylkestinget forøvrig.

Ellers bør det som er sagt i brevet her gjelde så langt det passer.

2.2 Ajourføring og sletting i valgperioden – ny oppnevning

Dette er omhandlet i skjønnsprosessloven § 15, som lyder:

”Sletting av skjønnsmenn fra utvalget, jf § 14, foretas av fylkesrådmannen når en skjønnsmann flytter fra fylket eller for øvrig vilkårene for sletting foreligger etter reglene i domstolsloven § 81. Før avgjørelse treffes, skal vedkommende skjønnsmann så vidt mulig få høve til å uttale seg, og han skal om mulig gis meddelelse om resultatet. Reglene i domstolsloven § 82 om klage over urettelig føring m m i fortegnelsen gjelder tilsvarende. Klagen går til lagmannsretten. Istedetfor en skjønnsmann som er slettet, oppnevner fylkesrådmannen en annen.

Beslutning om endringer i skjønnsmannsutvalget meddeles tingrettene og jordskifterettene i fylket og vedkommende lagmannsrett.”

Merknad:

Av hensyn til at medlemmene av skjønnsmannsutvalget ofte kan være aktuelle for oppnevning ved flere domstoler, bør melding om adresseendringer og slettellesgrunner fra vedkommende (eller fra pårørende) som regel gis direkte til fylkesrådmannen. Dersom vedkommende domstol har mottatt opplysning om flytting eller slettellesgrunner, bør det straks videreformidles til fylkesrådmannen.

Fylkesrådmannen skal informere de som velges om at de skal gi melding om alle endringer av betydning.

2.3 Vandelskontroll

Om vandelskontroll for valg av skjønnsmenn gjelder de samme lovregler som for valg av meddommere og forliksrådsmedlemmer. Vi viser derfor til pkt. 1.2 ovenfor.

Det vil da være fylkeskommunen som bør foreta undersøkelse av foreslåtte kandidater eller valgte medlemmer av utvalget mot strafferegisteret.

Med hilsen

Håvard Bekkelund
avdelingsdirektør

Steinar Backe
Rådgiver

Vedlegg 1

Oversikt over antall skjønnsmenn fra de forskjellige domssogn for perioden 2008 - 2012

Departementet har for kommende periode fastsatt fordeling som angitt nedenfor. For de fylker og domssogn hvor det er besluttet endringer, er det også gitt særskilt beskjed.

Oslo: 44

Østfold:

Heggen og Frøland	34
Halden	22
Sarpsborg	49
Fredrikstad	34
Moss	<u>44</u>
	<u>183</u>

Akershus:

Asker og Bærum	44
Follo	52
Nedre Romerike	52
Øvre Romerike	<u>59</u>
	<u>207</u>

Hedmark:

Hedmarken	56
Glåmdal	84
Sør-Østerdal	30
Nord-Østerdal	<u>36</u>
	<u>206</u>

Oppland:

Sør-Gudbrandsdal	40
Nord-Gudbrandsdal	22
Toten	30
Hadeland og Land	45
Valdres	<u>30</u>
	<u>167</u>

Buskerud:	
Hallingdal	70
Eiker, Modum og Sigdal	24
Kongsberg	32
Ringerike	30
Drammen	<u>64</u>
	<u>220</u>

Vestfold:	
Nordre Vestfold	46
Tønsberg	40
Larvik	22
Sandefjord	<u>26</u>
	<u>134</u>

Telemark:	
Nedre-Telemark	90
Aust-Telemark	92
Vest-Telemark	<u>32</u>
	<u>214</u>

Aust-Agder:	
Aust-Agder	102
Kristiansand	<u>12</u>
	<u>114</u>

Vest-Agder:	
Kristiansand	137
Lister	<u>98</u>
	<u>235</u>

Rogaland:	
Dalane	31
Jæren	98
Stavanger	82
Karmsund	63
Haugesund	<u>30</u>
	<u>304</u>

Hordaland:

Bergen	50
Sunnhordland	56
Nordhordland	130
Hardanger	<u>42</u>
	<u>278</u>

Sogn og Fjordane:

Sogn	68
Fjordane	<u>119</u>
	<u>187</u>

Møre og Romsdal:

Søre Sunnmøre	52
Sunnmøre	100
Romsdal	68
Nordmøre	<u>66</u>
	<u>286</u>

Sør-Trøndelag:

Trondheim	20
Fosen	44
Sør-Trøndelag	<u>122</u>
	<u>186</u>

Nord-Trøndelag:

Stjør- og Verdal	66
Inderøy	33
Namdal	<u>33</u>
	<u>132</u>

Nordland:

Brønnøy	20
Alstahaug	33
Rana	28
Salten	58
Ofoten	46
Lofoten	20
Vesterålen	<u>28</u>
	<u>233</u>

Troms:	
Ofoten	6
Trondenes	38
Nord-Troms	30
Senja	<u>38</u>
	<u>112</u>

Finnmark:	
Alta	25
Hammerfest	20
Indre Finnmark	25
Øst Finnmark	<u>40</u>
	<u>110</u>